

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๓๕/๒๕๖๗

เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีร้องเรียนว่า [REDACTED]
ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ

ผู้ร้อง [REDACTED]

ผู้ถูกร้อง เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑.ความเป็นมา

ผู้ร้องร้องเรียนผ่านกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ ว่า เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ศาลอาญาธนบุรีได้นัด [REDACTED] ซึ่งเป็นผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มาฟังคำพิพากษาในคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และร่วมกันใช้เครื่องขยายเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาต หลังจากฟังคำพิพากษา ในระหว่างที่ [REDACTED] เดินออกจากห้องพิจารณาคดีที่ ๑๑ และลงบันได [REDACTED] ได้ยกมือแสดงสัญลักษณ์ชู ๓ นิ้ว จึงถูกเจ้าหน้าที่กอดมือลงแล้วให้เดินต่อไป ระหว่างทางเดินไปชั้นรถของเรือนจำ [REDACTED] ถูกเจ้าหน้าที่เตะขา และเหยียบกำไลข้อเท้าจนได้รับบาดเจ็บ จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ บันทึกถ้อยคำของ [REDACTED] ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๗

๒.๑.๒ หนังสือศาลอาญาธนบุรี ที่ ศย ๓๐๐.๐๐๔/๗๕ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมแผ่นบันทึกภาพ (DVD) เหตุการณ์จากกล้องโทรทัศน์

/วงจรมปิด...

วงจรปิดห้องพิจารณาคดีที่ ๑๑ ศาลอาญานบุรี และวิดีโอบันทึกภาพเคลื่อนไหวจากโทรศัพท์เคลื่อนที่
ของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์

๒.๑.๓ หนังสือเวียนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ที่ ยธ ๐๗๖๘/๑๑๔๕ ลงวันที่
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๔ หนังสือสำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๓๓.๕/๓๑๓
ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

ปรากฏตามรายละเอียดในข้อ ๑. ความเป็นมา

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงจากผู้เสียหาย

ผู้เสียหายให้ถ้อยคำว่

๑) เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ตนได้เดินทางไปฟังคำพิพากษาที่ศาล
อาญานบุรีในคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก
๓ ปี หลังจากฟังคำพิพากษาได้เดินออกจากห้องพิจารณาคดี ระหว่างเดินลงบันไดได้ยกมือซ้ายชู ๓ นิ้ว
แต่ถูกเจ้าหน้าที่ไม่ทราบสังกัดกวดมมือลง จึงยกมือขวาชู ๓ นิ้วแทน แต่ถูกกวดมมือลงอีกแล้วรวบมือทั้งสองข้าง
ไพล่หลังจนชูดกับกุญแจมือทำให้เกิดรอยถลอก ระหว่างนั้นเจ้าหน้าที่เห็นว่าเดินช้าจึงตะเบบริเวณมอง
กับข้อเท้าเพื่อให้เดินเร็วขึ้น และบางครั้งได้เหยียบที่กำไลข้อเท้าจนได้รับบาดเจ็บ

๒) ผู้เสียหายยืนยันว่า เจ้าหน้าที่ที่กระทำการดังกล่าวไม่ใช่เจ้าหน้าที่
เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีและไม่เคยถูกกระทำเช่นนี้มาก่อน
จากการสังเกต ผู้กระทำแต่งกายคล้ายกับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำใส่แว่นกันแดด แต่ไม่มีเครื่องหมาย
ติดแขนเสื้อ โดยในวันดังกล่าว นอกจากเจ้าหน้าที่ของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครแล้ว ยังมีเจ้าหน้าที่
รักษาความปลอดภัยของศาลอาญานบุรีและเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ปฏิบัติงานอยู่ด้วย ทั้งนี้
เห็นว่า ตนและผู้ต้องหาคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่ควรได้รับการปฏิบัติ
เช่นนี้ เนื่องจากไม่ใช่อาชญากร จึงต้องการให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเปิดเผยภาพ
กล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๒.๒.๔ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ศาลอาญานบุรีได้มีคำสั่งเบิกตัว
เพื่อไปฟังคำพิพากษาในคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เรือนจำพิเศษ
กรุงเทพมหานครจึงจัดเจ้าหน้าที่ชุดควบคุมผู้ต้องขังไปที่ศาลอาญานบุรีโดยมี

/ตำแหน่ง...

ตำแหน่งเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ชำนาญงาน เป็นหัวหน้าชุดควบคุม กับพวกรวม ๔ คน พร้อมกันนี้ มีชุดปฏิบัติการพิเศษของเรือนจำพิเศษธนบุรี เจ้าหน้าที่ตำรวจศาล และเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ศาลอาญาธนบุรี โดยชุดควบคุมได้นำตัว [REDACTED] ถึงศาลอาญาธนบุรี เวลา ๐๙.๐๐ น. และนำตัวขึ้นไปยังห้องพิจารณาคดีที่ ๑๑ เวลา ๐๙.๓๐ น. ระหว่างที่ศาลอ่านคำพิพากษา [REDACTED] มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยไม่ยินยอมฟังการอ่านคำพิพากษาของศาล และปฏิเสธการลงลายมือชื่อในเอกสารประกอบการพิจารณาคดี ต่อมาหลังจากฟังคำพิพากษา [REDACTED] ได้ขออนุญาตเข้าพบทนายความและญาติเพื่อปรึกษาเรื่องคดีความ และเมื่อได้เวลาพอสมควร ชุดควบคุมจึงแจ้ง [REDACTED] และทนายความว่าต้องนำตัว [REDACTED] ลงไปยังห้องควบคุม แต่ [REDACTED] มีอาการขัดขืนไม่เชื่อฟังคำสั่งใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ชุดควบคุม ระหว่างทาง [REDACTED] ไม่ยอมก้าวเดินและตะโกนเอะอะโวยวาย รวมทั้งกลุ่มแนวร่วมของ [REDACTED] ที่มาร่วมฟังคำพิพากษาเริ่มไม่พอใจและตะโกนด่าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่จนสถานการณ์เริ่มบานปลาย ทำให้ชุดปฏิบัติการพิเศษต้องช่วยเข้าควบคุมตัวและคล้องแขน [REDACTED] เพื่อนำตัวลงมายังห้องควบคุมโดยเร็ว ก่อนนำตัวขึ้นรถยนต์และเดินทางกลับเรือนจำ ในเวลาประมาณ ๑๑.๐๐ น.

ทั้งนี้ รายงานการปฏิบัติหน้าที่ของหัวหน้าชุดควบคุมซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเหตุการณ์ยืนยันว่า ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่มีได้ทำร้ายร่างกาย [REDACTED] รวมถึงสถานพยาบาลเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครได้ตรวจสอบประวัติการเข้ารับการรักษาของ [REDACTED] ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ แต่ไม่พบข้อมูลเข้ารับการรักษา

๒) ศาลอาญาธนบุรี

เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ศาลอาญาธนบุรีนัดฟังคำพิพากษาในคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยเวลาประมาณ ๑๐.๐๓ น. [REDACTED] เดินออกมาจากห้องพิจารณาคดีที่ ๑๑ บริเวณชั้น ๓ ระหว่างทางมีเจ้าหน้าที่ตำรวจศาล เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องยืนเรียงตลอดทาง โดยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์คอยควบคุม [REDACTED] ขณะเดินอย่างใกล้ชิดเพื่อพาไปยังห้องควบคุมที่ชั้น ๑ ระหว่างนั้น [REDACTED] ได้ยกมือแสดงสัญลักษณ์ชู ๓ นิ้ว แต่ถูกเจ้าหน้าที่กดมือลงแล้วให้เดินต่อจนกระทั่งลงบันได แต่จากการตรวจสอบภาพเคลื่อนไหวจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในช่วงเวลาและบริเวณที่เกิดเหตุ เห็นเหตุการณ์ไม่ชัดเจนเนื่องจากเป็นช่วงขณะก้าวเท้าเดินไปข้างหน้าพร้อมกัน ดังนั้น จึงไม่อาจระบุได้ว่า [REDACTED] ถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายร่างกายหรือไม่

๓) สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานการสอบสวนโดยศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย กรุงเทพมหานคร ได้รับเรื่องกรณีดังกล่าวไว้พิจารณา เป็นสำนวน รทส. เลขรับที่ [REDACTED] โดยได้พิจารณาคำให้การของ [REDACTED] และเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องประกอบพยานหลักฐานจากกล้องวงจรปิดของศาลอาญาธนบุรีแล้วเห็นว่า ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่า [REDACTED]

/ถูกเจ้าหน้าที่...

ถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายร่างกายหรือกระทำความรุนแรง ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงยุติเรื่อง

๒.๒.๕ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑) จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดห้องพิจารณาคดีที่ ๑๑ ศาลอาญาธนบุรี เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลาประมาณ ๐๙.๑๙ น. ปรากฏภาพ [REDACTED] เดินขึ้นบันไดมาถึง ห้องโถงของศาลอาญาธนบุรีพร้อมกับเจ้าหน้าที่ชุดควบคุม ก่อนจะเดินเข้าห้องพิจารณาคดี [REDACTED] ได้เข้าไปกอดและพูดคุยทักทายกับกลุ่มแนวร่วม โดยมีเจ้าหน้าที่ยืนควบคุมอยู่ประมาณ ๗-๘ คน ภายหลังจากฟังคำพิพากษาแล้ว เวลาประมาณ ๑๐.๐๒ น. [REDACTED] ได้เดินออกมาจากห้องพิจารณาคดี พร้อมกับยกมือชู ๓ นิ้ว โดยมีเจ้าหน้าที่ ๒ คนเดินคล้องแขน และเจ้าหน้าที่ประมาณ ๑๐ กว่าคน เดินประกบทั้งด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้าง พร้อมกับกลุ่มแนวร่วมที่เดินตามหลังออกมาจาก ห้องพิจารณาคดี และเดินลงบันไดโดยไม่ปรากฏภาพเจ้าหน้าที่ใช้กำลังด้วยความรุนแรงต่อ [REDACTED]

๒) วิดีโอบันทึกภาพเคลื่อนไหวจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ของเจ้าหน้าที่ กรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นภาพที่ [REDACTED] อยู่ในห้องควบคุมก่อนนำตัวขึ้นรถกลับเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร ความยาว ๑ นาที ๑ วินาที ปรากฏภาพเจ้าหน้าที่ ๓ คน เดินมารับตัว [REDACTED] ที่ห้องควบคุมชั้น ๑ ในระหว่างเดิน [REDACTED] ได้ส่งเสียงเอะอะโวยวายตลอดทางโดยกล่าวทำนองว่า ถูกเจ้าหน้าที่เตะและหักข้อมือ แต่ไม่ปรากฏภาพ [REDACTED] ถูกใส่เครื่องพันธนาการที่ข้อมือและไม่พบ บาดแผลหรือรอยถลอกบริเวณข้อมือและข้อเท้า

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อ [REDACTED] ด้วยการทำร้ายร่างกาย ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘^๑ บัญญัติ ให้บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการ โหดร้ายไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ การการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ข้อ ๗^๒ ได้ให้การรับรอง /และคุ้มครอง...

^๑ มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

ฯลฯ

ฯลฯ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

^๒ ข้อ ๗ บุคคลจะถูกทรมาน หรือได้รับการประเดิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้ามิได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์โดยปราศจากความยินยอมอย่างเสรี ของบุคคลนั้นมิได้

และคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกทรมาน หรือได้รับการประติบัติ หรือถูกลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๖^๓ ซึ่งห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐลงโทษหรือกระทำด้วยประการใด ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นการลดทอนคุณค่าหรือละเมิดสิทธิ ขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ โดยหากเป็นการลงโทษนอกขอบเขตของกฎหมายหรือทำเกินสัดส่วน เช่นนี้อาจเข้าข่ายการกระทำผิดได้ เช่นเดียวกับที่ปรากฏในอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment: CAT)

๓.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ [REDACTED] ผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ได้เดินทางไปฟังคำพิพากษาในคดีความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งเป็นคดีสำคัญที่ประชาชนและสื่อมวลชนให้ความสนใจ โดยในวันดังกล่าว นอกจาก [REDACTED] แล้ว ยังมีกลุ่มแนวร่วมเข้าร่วมฟังคำพิพากษาดังกล่าว โดยเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร แจ้งว่า ได้จัดเจ้าหน้าที่ชุดควบคุมผู้ต้องขังปฏิบัติหน้าที่ควบคุมตัว [REDACTED] ไปยังศาลอาญาธนบุรี พร้อมกันนี้ยังมีชุดปฏิบัติการพิเศษเรือนจำพิเศษธนบุรี เจ้าหน้าที่ตำรวจศาล และเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ศาลอาญาธนบุรี ขณะที่ศาลอ่าน คำพิพากษา [REDACTED] ไม่ยื่นขึ้นฟัง และปฏิเสธการลงลายมือชื่อในเอกสารประกอบการพิจารณาคดี อีกทั้งขณะนำตัวออกจากห้องพิจารณาคดี [REDACTED] ชัดขึ้นไม่เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าหน้าที่ชุดควบคุม ประกอบกับกลุ่มแนวร่วมที่เข้าร่วมรับฟังคำพิพากษาเริ่มไม่พอใจ และตะโกนด่าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ จนสถานการณ์เริ่มบานปลาย ทำให้ชุดควบคุมและเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการพิเศษ ต้องเข้าควบคุมตัว และคล้องแขน [REDACTED] ลงมายังห้องควบคุมที่ชั้น ๑ ก่อนนำตัวกลับเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร

๓.๓ จากข้อเท็จจริงข้างต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า

๓.๓.๑ ศาลอาญาธนบุรีได้มีข้อกำหนดในการรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณ ศาลว่า ห้ามมิให้ผู้ใดประพฤติดนอันเป็นการก่อความไม่สงบเรียบร้อย หรือก่อความรำคาญ รวมถึง ห้ามส่งเสียงดังหรือทะเลาะวิวาทกันในบริเวณศาล หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือชัดเจนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือประพฤติดน อันไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล อาจมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้ ดังนั้น เมื่อปรากฏ เหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความวุ่นวาย เจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจและหน้าที่เข้าควบคุมและห้ามปราม

/ตามยุทธวิธี...

^๓ มาตรา ๖ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐลงโทษหรือกระทำด้วยประการใดที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยี ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถูกลดทอนคุณค่าหรือละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานความเป็นมนุษย์ หรือเกิดความเจ็บปวด หรือความทุกข์ทรมานแก่ร่างกายหรือจิตใจที่มีใช้การกระทำความผิดตามมาตรา ๕ ผู้ที่กระทำความผิดฐานกระทำ การที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ตามยุทธวิธี เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนตามประกาศศาลอาญาธนบุรี เรื่อง ข้อกำหนดในการรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณศาล และมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการควบคุมผู้ต้องขัง (Standard Operating Procedures for Custodial Measures :SOPs)

๓.๓.๒ สำหรับการกล่าวอ้างว่า [REDACTED] ถูกเจ้าหน้าที่ไม่ทราบสังกัดทำร้ายร่างกายโดยเตะที่ขาและเหยียบกำไลข้อเท้าจนได้รับบาดเจ็บบริเวณบันไดระหว่างทางเดินนั้น เมื่อพิจารณาจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของศาลอาญาธนบุรี เห็นว่า เวลาประมาณ ๑๐.๐๓ น. เป็นช่วงเวลาที่ [REDACTED] เดินออกมาจากห้องพิจารณาคดีโดยมีเจ้าหน้าที่ ๒ คน เดินคล้องแขนทั้ง ๒ ข้าง พร้อมกับเจ้าหน้าที่ประมาณ ๑๐ คนเดินประกบทั้งด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้าง โดยมีกลุ่มแนวร่วมเดินตามหลังไปด้วย ซึ่งไม่ปรากฏภาพเจ้าหน้าที่ใช้กำลังด้วยความรุนแรงต่อ [REDACTED] แต่ช่วงระหว่างทางเดินลงบันไดซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ามีการทำร้ายร่างกายนั้น ไม่มีกล้องโทรทัศน์วงจรปิด จึงไม่สามารถเห็นเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจนว่ามีการกระทำความผิดเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อ [REDACTED] หรือไม่ อีกทั้งวิดีโอบันทึกภาพเคลื่อนไหวจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ ไม่ปรากฏภาพ [REDACTED] ถูกใส่เครื่องพันธนาการที่ข้อมือและไม่พบบาดแผลบริเวณข้อมือและข้อเท้าซึ่งไม่ตรงกับบันทึกการให้ถ้อยคำของ [REDACTED] และเมื่อพิจารณาจากประวัติการรักษาของสถานพยาบาลเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ไม่พบข้อมูลการรับการรักษาพยาบาลของ [REDACTED] ประกอบกับรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของหัวหน้าชุดควบคุมเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ยืนยันว่าเจ้าหน้าที่มิได้ทำร้ายร่างกาย [REDACTED]

๓.๓.๓ จากพยานหลักฐานรวมถึงคำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ได้ทำร้ายร่างกาย [REDACTED] ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำความผิดเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อ [REDACTED] ทั้งนี้ ในกรณีเดียวกันนี้สำนักงานอัยการสูงสุดได้รับเรื่องไว้ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ อันเป็นการให้ความคุ้มครองผู้เสียหาย โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่ามีการทำร้ายร่างกายหรือใช้ความรุนแรงต่อ [REDACTED] จึงยุติเรื่อง

๓.๓.๔ อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบพบว่า บริเวณที่เกิดเหตุตามข้อกล่าวอ้างในคำร้องเป็นจุดที่กล้องโทรทัศน์วงจรปิดของศาลอาญาธนบุรีไม่สามารถบันทึกภาพได้อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดของสถานที่หรืออุปกรณ์ และโดยที่ภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดถือเป็นพยานหลักฐานสำคัญที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในบริเวณศาลและสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ดังนั้น เพื่อปรับปรุงแก้ไขในเรื่องดังกล่าว เห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมราชทัณฑ์ เพื่อดำเนินการต่อไป

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ จึงมีมติว่า กรณีตามคำร้องยังไม่อาจรับฟังได้ว่าจะมีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมราชทัณฑ์ เพื่อดำเนินการต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ ดังนี้

๔.๑ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมสนับสนุนติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดให้ครอบคลุมพื้นที่ บริเวณศาลโดยเฉพาะบริเวณที่เป็นมุมอับสายตา เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๒ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานศาลยุติธรรมกำชับ เจ้าหน้าที่ในสังกัดพึงใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันการกระทำละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

